

**ҮҮРГИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙГ БАРЬЦАА ХӨРӨНГӨӨР ХАНГУУЛАХААР
ШИЙДВЭРЛЭСЭН ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ БИЕЛҮҮЛЭХ АЖИЛЛАГАА,
ПРАКТИКТ ТУЛГАРЧ БУЙ АСУУДЛУУД**

**EXECUTION OF COURT DECISIONS RULED BY SECURING THE
PERFORMANCE OF OBLIGATIONS WITH COLLECTIVE ASSETS AND ISSUES IN
PRACTICE**

ДХИС-ын магистрант, ахмад Б.Намуундарь.

**Namuundari. B. Seniors Master's student at the University of Internal Affairs,
captain**

Товч утга: Үүргийн гүйцэтгэлийг барьцаа хөрөнгөөр хангуулах шүүхийн шийдвэрийг хэрэгжүүлэх явцад шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага, талууд, барьцаа хөрөнгийн эзэмшигчдийн хооронд эрх зүйн болон зохион байгуулалтын олон асуудал үүсдэг.

Судалгаагаар барьцаа хөрөнгийн эрхийн бүртгэл хангалтгүй, үнэлгээ бодит бус, хөрөнгө борлуулах ажиллагаа удаашралтай, талуудын эрхийн хамгаалалт хангалтгүй байгаа зэрэг хүндрэлүүд түгээмэл илэрч байна. Мөн эрх зүйн зохицуулалт болон түүнийг хэрэгжүүлэх нэг мөр практик байхгүйгээс шийдвэр гүйцэтгэгчийн бүрэн эрх, үүргийн уялдаа тодорхой бус байдал ажиглагддаг.

Иймд энэхүү эрдэм шинжилгээний ажлын үр дүнд барьцаа хөрөнгөөр үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны практикт тулгарч буй асуудлуудыг тодорхойлж, тэдгээрийг шийдвэрлэх арга замыг тодорхойлохыг зорилоо.

ABSTRACT: During the implementation of a court decision to secure the performance of obligations with collateral, many legal and organizational problems arise between the enforcement agency, the parties, and the owners of the collateral. The study revealed that there are common difficulties such as insufficient registration of collateral rights, unrealistic valuation, slow asset sales, and insufficient protection of the rights of the parties. In addition, due to the lack of legal regulation and consistent practice for its implementation, there is a lack of clarity in the relationship between the full powers and duties of the enforcement agent. Therefore, as a result of this research work, we aimed to identify the problems encountered in the practice of enforcement of decisions to secure the performance of obligations with collateral and to identify ways to solve them.

Түлхүүр үг: Үүргийн гүйцэтгэл хангуулах арга, барьцаа хөрөнгө, шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа.

KEY WORDS: Methods of ensuring the performance of obligations, collateral, and enforcement proceedings.

УДИРТГАЛ

Барьцаа хөрөнгөнөөс төлбөр гаргуулах шийдвэр гүйцэтгэлийн ажиллагаа нь өр төлбөр барагдуулах, төлбөр авагчийн эрх ашгийг хамгаалах, шүүхийн шийдвэрийн биелэлтийг хангах чухал механизм юм. Гэвч практикт шийдвэр гүйцэтгэлийн процесс удаашрах, хөрөнгийн үнэлгээ бодит бус байх, төлбөр төлөгч хөрөнгийг нуун дарагдуулах зэрэг олон асуудал тулгардаг. Иймд уг өгүүлэлд барьцаа хөрөнгөнөөс төлбөр гаргуулах

ажиллагааг эрх зүйн болон практик талаас нь судалж, сайжруулах боломжийг тодорхойлохыг зорилоо.

Юун түрүүнд судлаачийн зүгээс үүргийн гүйцэтгэлийг барьцаа хөрөнгөөс гаргуулахаар шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны Монгол улсын өнөөгийн хууль эрх зүйн зохицуулалтыг ярихаас өмнө үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах аргуудын талаар тодруулъя.

Монгол Улсын Иргэний хуулийн 231-235 дугаар зүйлд үүргийн гүйцэтгэлийн хангуулах аргыг зохицуулсан.

Үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах аргуудад: Барьцаа, Ипотек, Батлан даалт, Фидуци, Анз, Дэнчин, Баталгаа зэрэг орно. Үүрэг гүйцэтгүүлэгч өөрийн шаардлага, эрхийг хангагдана гэдгийг баталгаажуулах зорилгоор хийж буй хэлцлийг баталгаажуулах хэлцэл буюу үүргийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах аргууд гэж нэрлэн дотор нь үүргийн гүйцэтгэлийг хангаж буй объектоор нь ангилах боломжтой байдаг байна.

Үүнд:

1. Эд юмсын болон эрхийн баталгаа /фидуци, барьцаа, ипотекийг оруулах бөгөөд үүрэг гүйцэтгүүлэгчийн шаардлагыг хангах бодит эд юмс, эрх баталгаа болохыг ойлгоно/;

2. Эрх зүйн этгээдийн баталгаа /баталгаа, батлан даалтыг ойлгох ба үүргийн гүйцэтгэлийг тодорхой эд юмс бус, харин хувь хун, хуулийн этгээд баталгаажуулахыг хэлнэ/;

3. Хууль болон гэрээгээр тогтоосон баталгаажуулалт /анз, дэнчин гэх мэт/.

Үүргийн гүйцэтгэлийг хангах эдгээр аргын зорилго нь гэрээний нөгөө тал нь үүргээ биелүүлэхгүй байх явдлаас хамгаалахад оршино (Д.Янжинхорлоо, хууд. 161).

Хэл зүйн талаас нь “Барьцаа”-г зээлсэн юмаа эргүүлж төлөхийн баталгаа болгож оронд нь үлдээх эд юм, баримт, барьцаа авах (эргэн төлөх ёстойн баталгаа болгож ямар нэгэн юм авах), барьцаа өгөх (эргэн төлнө гэдгийн баталгаа болгож ямар нэгэн юм өгөх) (Монгол хэлний тайлбар толь) тухай ойлголт байна гэж хэл зүйн талаас нь тайлбарласан байдаг.

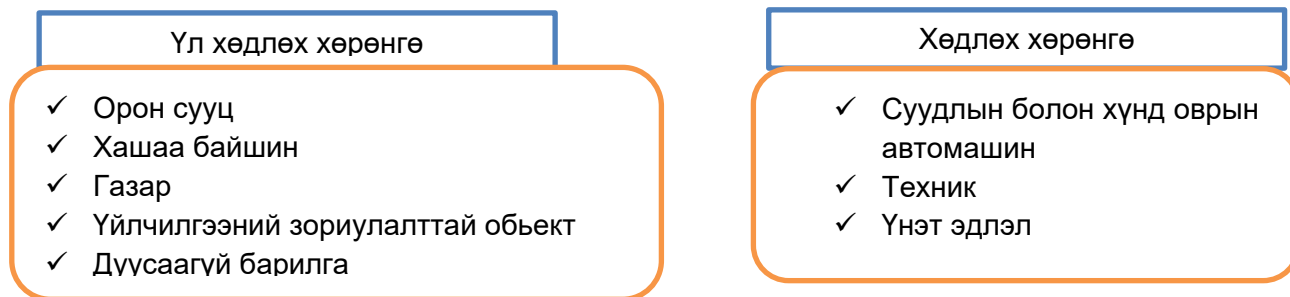
Барьцаалагч нь өөрийн шаардлагыг тэргүүн ээлжид хангуулахаар барьцаалуулагчийн хөдлөх хөрөнгө, үл хөдлөх эд хөрөнгө, түүнтэй холбоотой эрх болон бусдын өмчлөлд шилжүүлж болох бусад хөрөнгийг барьцаалсан иргэн, хуулийн этгээд юм.

Барьцаалуулагч нь үүрэг гүйцэтгэгч, эсхүл гуравдагч этгээд байж болно (Үл хөдлөх эд хөрөнгийн барьцааны тухай хууль, 2009).

Харин хууль зүйн талаас нь барьцааг дараах байдлаар тодорхойлсон байна.

Тухайлбал: Иргэний хуульд “Үүрэг гүйцэтгэгч барьцаагаар хангагдсан үүргийг хууль буюу гэрээнд заасны дагуу гүйцэтгээгүй буюу зохих ёсоор гүйцэтгээгүй бол барьцаалагч буюу үүрэг гүйцэтгүүлэгч нь бусад үүрэг гүйцэтгүүлэгчдээс тэргүүн ээлжид барьцааны зүйлийн үнээс шаардлагаа хангуулах эрхтэй” (Иргэний хууль) хэмээн заасан байна.

Барьцаа хөрөнгө

Барьцаа хөрөнгө нь хөдлөх болон үл хөдлөх хөрөнгө байдаг.

ҮНДСЭН ХЭСЭГ

Иргэний шийдвэр гүйцэтгэлийн ажиллагаанд бусдын барьцаанд байгаа эд хөрөнгө /хөдлөх, үл хөдлөх/-өөс төлбөр гаргах ажиллагаа нь чухал үүргийг эзэлдэг.

Өөрөөр хэлбэл төлбөр авагчийн зөрчигдсөн эрхийг сэргээхийн тулд төлбөр төлөгчийн барьцаалсан хөрөнгийг барьцаанд авч төлбөрөө төлж чадахгүй нөхцөлд хүрвэл тухайн барьцаа хөрөнгөөс төлбөрийн шаардлагыг хангуулахад оршино.

Шүүхийн шийдвэр, захирамжид заасан төлбөр төлөгч этгээд төлбөрөө сайн дураар төлөөгүй тохиолдолд төлбөр авагч этгээд шүүхэд хандан тухайн төлбөрийг албадан гүйцэтгүүлэхээр шүүгчийн албадан гүйцэтгүүлэх захирамж болон шүүхийн гүйцэтгэх хуудсыг гаргуулж авна. Тухайн шүүгчийн захирамж болон шүүхийн гүйцэтгэх хуудсыг оршин суугаа газрын шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад өгч, төлбөр авагч этгээд шийдвэр гүйцэтгэгчтэй зардал байгуулснаар шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа эхэлнэ.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа нь хууль дээдлэх, хүний эрх, эрх чөлөө, хууль ёсны эрх ашиг сонирхлыг хүндэтгэх, шуурхай энэрэнгүй байх зарчимд тулгуурлана.

Монгол улсад үүргийн гүйцэтгэлийн хангуулахаар заасан барьцаа хөрөнгөөс төлбөр гаргуулах ажиллагааг Монгол улсын Үндсэн хууль (төрийн мэдээлэл эмхэтгэл), Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль (төрийн мэдээлэл эмхэтгэл), Иргэний хууль (Төрийн мэдээлэл эмхэтгэл), Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай (төрийн мэдээлэл эмхэтгэл) хуульд нийцүүлэн явуулж байна.

Энэхүү ажиллагааг практикт дараах дарааллын дагуу шийдвэр гүйцэтгэгч гүйцэтгэж байна. Үүнд:

Мэдэгдэл гардуулах ажиллагаа: Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч гүйцэтгэх баримт бичгийг хүлээн авч, үүсгэх тогтоол үйлдэн харьяалах тойргийн шийдвэр гүйцэтгэгчид хураарилсанаар шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа эхлэнэ. Шийдвэр гүйцэтгэгч төлбөр төлөгчид шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх хугацаатай мэдэглийг заавал гардуулна.

Хөрөнгийн эрх түдгэлзүүлэх ажиллагаа: Тухайн өмчлөгч, эзэмшигчийн эд хөрөнгө захиран зарцуулах эрхийг тодорхой хугацаагаар түр зогсоох буюу хязгаарлахыг

хэлнэ.Захиран зарцуулах эрхийн үр дүнд эзэмших, ашиглах эрх, үүрэг үүсгэх, өөрчлөх, дуусгавар болох, эд юмс нэг өмчлөгчөөс нөгөөд шилжиж байдгаараа онцлогтой (Монгол улсын төр, эрх зүйн үндэс 2 дахь хэвлэл, хууд. 195).

Эд хөрөнгийг битүүмжлэх ажиллагаа гэж шийдвэр гүйцэтгэгч төлбөр төлөгчийн эд хөрөнгийг хамгаалах, төлбөр авагчид шилжүүлэх, худалдан борлуулах хөрөнгийг битүүмжлэх, барьцаалах тухай шийдвэрийг гүйцэтгэх зорилгоор төлбөр төлөгчийн өөрт нь байгаа болон бусдын өмчлөлд байгаа эд хөрөнгийг тодорхой хугацаагаар эзэмших, ашиглах захиран зарцуулах эрхийг хязгаарлаж байгаа үйл ажиллагааг ойлгоно (Б.Алтангэрэл, Р.Оюунбадам, 2013, хуудсд. 53,54).

Эд хөрөнгийг хураах ажиллагаа гэж шийдвэр гүйцэтгэгч тогтоосон хугацаанд төлбөрөө төлөөгүй төлбөр төлөгчийн барьцаалсан, битүүмжилсэн эд хөрөнгийг өөрийн мэдэлд авч байгаа үйл ажиллагааг ойлгоно (Б.Алтангэрэл, Р.Оюунбадам, 2013).

Барьцаа хөрөнгийн битүүмжлэх ажиллагааг ШШГТХ-ийн 49 дүгээр зүйлд зааснаар, **хураах ажиллагааг** 54 дүгээр зүйлд тус тус зааснаар гүйцэтгэж тогтоол үйлдэн, шийдвэр гүйцэтгэгчийн тэмдэглэлээр баталгаажуулж, шаардлагатай тохиолдолд фото зургаар баримтжуулна.

Хөрөнгийн үнэлгээ тогтоох ажиллагаа гэж төлбөр төлөгчийн битүүмжлэх, барьцаалах, хураах, худалдан борлуулах эд хөрөнгийн чанар, хэрэгцээ, элэгдлийн байдал, эд хөрөнгийн талаарх төлбөр төлөгчийн саналын харгалзан төлбөр төлөгчийн эд хөрөнгөнд шийдвэр гүйцэтгэгч, шинжээчээс тогтоож байгаа үнэлэмжийг ойлгоно (Б.Алтангэрэл, Р.Оюунбадам, 2013).

Төлбөр төлөгчид холбогдох гүйцэтгэх баримт бичгийн шаардлагыг хангуулах зорилгоор төлбөрт хураагдсан хөрөнгийг худалдан борлуулахаар хөрөнгийн үнэлгээ тогтоох албадлагын арга хэмжээг гүйцэтгэнэ. Хөрөнгийн үнэлгээг шийдвэр гүйцэтгэгч, талууд, өмчлөгчийн харилцан тохиролцож, үнэлгээчин тогтооно.

Үнэлгээчний тогтоосон үнэ шийдвэр гүйцэтгэгч төлбөрт хураагдсан хөрөнгийн үнэлгээ тогтоолгох зорилгоор тухайн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хувийн ашиг сонирхолгүй этгээдийг үнэлгээчин томилон оролцуулна. Шийдвэр гүйцэтгэгчийн тогтоосон хөрөнгийн үнэлгээг талууд зөвшөөрөөгүй эсхүл хөрөнгө үнэлэхэд хүндрэл учирсан бол, талууд, тохиролцоогүй бол, өмчлөгч хөрөнгийн үнийн санал харилцан, төлбөрт хураагдсан тодорхой хөрөнгийг үнэлгээчин үнэлгээ тогтоолгохоор заасан эдгээр үндэслэл байгаа бол үнэлгээчин томилно.

Шийдвэр гүйцэтгэгч нь үнэлгээчинд тухайн хөрөнгийн үнэлгээ тогтооход ашиг сонирхлын нөлөөлөл, татгалзан гарах үндэслэлийг, талуудаас томилон оролцуулах үнэлгээчнийг татгалзан гаргах үндэслэл байгаа эсэхийг тус тус тодруулж, тэмдэглэлээр баталгаажуулна.

Хөрөнгө албадан худалдан борлуулах ажиллагаа: Шийдвэр гүйцэтгэгч нь гүйцэтгэх баримт бичгийн шаардлагыг хангах зорилгоор төлбөр төлөгчийн өмчлөл, эзэмшлийн хөрөнгө эсхүл гүйцэтгэх баримт бичигт заасан үүргийн гүйцэтгэлд барьцаалсан гуравдагч этгээдийн хөрөнгийг албадан худалдан борлуулах иргэний шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг гүйцэтгэнэ. Албадан худалдан борлуулах ажиллагаа нь дараах төрөлтэй.

1. Үнэ хаялцуулах дуудлага худалдаа: Хөдлөх эд хөрөнгө;

2. Албадан дуудлага худалдаа: Үл хөдлөх эд хөрөнгө, тусгай зөвшөөрөл, эдийн бус хөрөнгө, түүх, соёлын дурсгалт зүйл, шаардах эрх.

- барьцаа хөрөнгөөс төлбөр гаргуулах ажиллагааг удаашруулж, өнөөгийн нөхцөл байдалд тулгамдаж байгаа асуудлуудын нэг бол хөрөнгийн үнэлгээний гомдол юм.

Хуульд зааснаар шийдвэр гүйцэтгэгчээс үнэлгээчнээс тогтоосон хөрөнгийн үнэлгээг мэдэгдсэн өдрөөс хойш 7 хоногийн дотор талууд шүүхэд гомдол гаргаж болно. Хөрөнгийн үнэлгээний гомдлыг зөвхөн шүүх хянан шийдвэрлэх ба нэхэмжлэл гаргасан тохиолдолд нэхэмжлэгчийн хүсэлтээр шүүх холбогдох шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн түдгэлзүүлнэ. Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч хөрөнгийн үнэлгээний гомдол, нэхэмжлэлийг үндэслэн иргэний шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлэх эрхийг хэрэгжүүлэхгүй. Үүргийн гүйцэтгэлийг барьцаа хөрөнгөөр хангуулахаар шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэр нь бусад барьцаагүй шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэхтэй харьцуулахад хамаагүй илүү биелэгддэг. Гэвч төлбөр төлөгч нь хугацаа авах зорилгоор хөрөнгийн үнэлгээтэй холбоотойгоор шүүхэд нэхэмжлэл гаргах явдал маш их байдаг.

Үүнээс болж шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа түдгэлзэх, тухайн хөрөнгийн үнэ цэнэ цаг хугацаа өнгөрөхийн хирээр өсөж эсвэл буурах, төлбөр авагч талын эрх зөрчигдөж байгаагийн улмаас гомдол гаргах, дуудлага худалдаанд оролцож ялсан ялагчийн эрх зөрчигдөж гомдол гаргах зэрэг олон сөрөг талуудтай.

Нийслэлийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын хэмжээнд:

- 2021 онд шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаатай холбогдуулан шүүхэд гаргасан нийт 593 гомдлын 418 буюу 70.5 хувь;

- 2022 онд шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаатай холбогдуулан шүүхэд гаргасан нийт 574 гомдлын 407 буюу 71 хувь;

- 2023 онд шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаатай холбогдуулан шүүхэд гаргасан нийт 155 гомдлын 110 буюу 71.6 хувь нь зөвхөн хөрөнгийн үнэлгээтэй холбоотой гомдол байгаа бөгөөд энэ төрлийн гомдол жил дараалан өссөн, цаашид ч өсөх хандлагатай байгааг харуулж байна (НШШГГ-ын мэдээ тайлан, 2021, 2022, 2023).

Мөн 2021, 2022, 2023 онуудад шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны явцад тогтоогдсон хөрөнгийн үнэлгээтэй холбоотой маргааныг шүүх хэрхэн шийдвэрлэсэн тоон баримтыг үзвэл.

- 2021 онд үнэлгээг хүчингүй болгуулах тухай нийт 418 нэхэмжлэлийн 376 буюу 88 хувь;

- 2022 онд үнэлгээг хүчингүй болгуулах тухай нийт 407 нэхэмжлэлийн 312 буюу 77 хувь;

- 2023 онд үнэлгээг хүчингүй болгуулах тухай нийт 110 нэхэмжлэлийн 69 буюу 63 хувийг шүүх хэрэгсэхгүй болгож, үнэлгээ тогтоох ажиллагаа хуулийн дагуу явагдсан гэж дүгнэн үнэлгээг хэвээр үлдээжээ (НШШГГ-ын мэдээ тайлан, 2021, 2022, 2023).

Шигтгээ: Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд (төрийн эмхэтгэл) 2024 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдөр орсон нэмэлт өөрчлөлөөр энэ хуулийн 75¹

дүгээр зүйлд тусгайлсан журмаар хянан шийдвэрлэх хэргийг хуульчилсан бөгөөд 75¹.2.1-т шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх зорилгоор эд хөрөнгө, эрхийг битүүмжлэх, хураах, үнэлгээ тогтоох, албадан дуудлага худалдаа явуулах ажиллагаатай холбоотой гомдол.

- 75².3-т Иргэний хэрэг үүсгэсэн өдрөөс хойш 45 хоног, давж заалдах шатны шүүхээс хэргийг дахин шийдвэрлүүлэхээр буцаасан бол шүүгч хэргийг хүлээж авснаас хойш 14 хоногийн дотор тус тус шийдвэрлэнэ;

- 75².4-т Энэ хуулийн 75².3-т заасан хугацааг тухайн шүүхийн шүүгчдийн зөвлөгөөнөөс нэг удаа 14 хүртэл хоногоор сунгаж болно гэж зааж энэхүү нэмэлт өөрчлөлтийг 2024 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөх болсон нь барьцаа хөрөнгөөс төлбөр гаргуулах ажиллагааны хэрэгжилтэд маш үр нөлөөтэй өөрчлөлт болжээ.

Дараагийн тулгамдаж буй асуудлын нэг нь фидуцийн гэрээгээр үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулахаар заасан шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх биелэлтийн хувьд маш удаашралтай, эсвэл гацалтад орох нөхцөл үүсдэг. Үүний шалтгаан нь ихэнх тохиолдолд фидуцийн гэрээгээр автомашин барьцаалдаг.

Үүргийн гүйцэтгэлийг автомашинаар хангуулах шүүхийн шийдвэрт шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулахад төлбөр төлөгч машиныг аль хэдий нь устгасан, зориудаар нуусан гэх мэт шалтгааны улмаас битүүмжлэх, хураах, үнэлгээ тогтоох ажиллагаа явагдах боломжгүй нөхцөл байдал үүсэж төлбөр авагчийн эрх зөрчигдөх тохиолдол практикт их тохиолддог.

-Барьцаа хөрөнгийн өмчлөгч, эзэмшигч гуравдагч этгээдийн нэр дээр бүртгэлтэй бол гуравдагч этгээд шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд саад учруулах хандлагатай байдаг.

ДҮГНЭЛТ

Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд (төрийн эмхэтгэл) 2024 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдөр орсон нэмэлт өөрчлөлтөөр шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх зорилгоор эд хөрөнгө, эрхийг битүүмжлэх, хураах, үнэлгээ тогтоох, албадан дуудлага худалдаа явуулах ажиллагаатай холбоотой гомдлыг тусгайлсан журмаар хянан шийдвэрлэх хэрэг гэж хуульчилж 45 хоногийн дотор хэргийг хянан шийдвэрлэж хуульчилсан нь цаашид шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа түргэн шуурхай, тасралтгүй явагдах зарчмыг хангахад чиглэсэн ихээхэн үр нөлөөтэй өөрчлөлт болсон хэдий ч цаашид энэ чиглэлээрх эрх зүйн актуудыг илүү боловсронгуй болгох хэрэгцээ шаардлага байна.

САНАЛ

1. Барьцаа хөрөнгөөс төлбөр гаргуулах ажиллагааг хариуцсан дагнасан мэргэжлийн мэргэшсэн нэгжийг бий болгох. Ингэхдээ үл хөдлөх болон хөдлөх хөрөнгөөс төлбөр гаргуулах ажиллагаа хариуцсан нэгжийг тусад нь байгуулж, техник технологийн дэвшлийг ашиглан хөрөнгийн үнэлгээ тогтоох ажиллагаа болон дуудлага худалдааг цахим хэлбэрээр зохион байгуулах боломжийг судалж, шийдвэрлэх.

2. Өнөөдөр хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд барьцаа хөрөнгийн өмчлөгч эзэмшигч буюу гуравдагч этгээдэд хүлээлгэсэн үүрэг хариуцлагын талаар нарийвчлан тусгагдаагүй байх ба энэ талаар хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох шаардлагатай байна.

3. Фидуцийн гэрээгээр автомашин барьцаалсан тохиолдолд тухайн автомашинд тусгай байршил тогтоогч чип суулгаж хяналт тавих, хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны үед барьцаа хөрөнгө үрэгдсэн нь тогтоогдсон тохиолдолд нэмэлт торгууль оногдуулах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох.

Ашигласан материалын жагсаалт

Үл хөдлөх эд хөрөнгийн барьцааны тухай хууль. (2009). УБ хот.

(2021, 2022, 2023). *НШШГГ-ын мэдээ тайлан.*

legalinfo.mn. (огноо байхгүй).

Д.Янжинхорлоо, Р. (огноо байхгүй). Иргэний эрх зүйн асуудлууд, барьцааны эрх зүй 2 дахь хэвлэл.

Иргэний хууль. (огноо байхгүй).

Иргэний хууль. (огноо байхгүй).

Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль. (огноо байхгүй).

Монгол улсын үндсэн хууль. (огноо байхгүй).

Монгол хэлний тайлбар толь. (огноо байхгүй).

Р.Алтангэрэл, Р. (2013). Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх эрх зүйн гарын авлага.

Р.Алтангэрэл, Р. (2013). ШШГЭЗ-ын гарын авлага.

сургууль, М.-ы. Х. (огноо байхгүй). Монгол улсын төр, эрх зүйн үндэс 2 дахь хэвлэл. 195 тал.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль. (огноо байхгүй).